

Folketingsmand fra Ringkøbing (J. C. Christensen), oprindelig ikke var til Sinds at faa nedsat det kirkelige Udvalg. Men da det rygtedes, at han agtede at fremkomme med kirkelige Lovforslag, rettedes der fra forskellige Sider stærke Henvendelser til ham, saa vidt mig bekendt baade fra Biskopperne, fra talrige Præster og fra Repræsentationer for store Menighedsraad rundt omkring i vort Land — jeg havde selv den Ære at være Medlem af en saadan Deputation. Og givende efter for denne stærke Pression indlod han sig paa at fremkomme med et Lovforslag, saaledes som man ønskede, gaaende ud paa, at der skulde nedsættes en Kommission eller, som det kom til at hedde, et kirkeligt Udvalg. Henvendelserne vare altid gaaede ud paa dette, at der ikke skulde lovgives i nogen Henseende for Kirkens Anliggender, førend Kirken virkelig var bleven hørt, førend disse Spørgsmaal vare blevne behandlede i en Forsamling, der virkelig kunde betragtes som en Repræsentation for den danske Folkekirke. Men saa greb den daværende Kultusminister til en snild politisk Manøvre, idet han for at faa valgt dette kirkelige Udvalg fik indført de saakaldte Menighedsraad, og det var det, man ganske særlig tilsigtede fra den Side. Derved var jo i Virkeligheden det kirkelige Udvalg med Hensyn til sine Forhandlinger paa Forhaand stærkt bundet; man kunde ikke se bort fra, at man havde faaet disse Menighedsraad. Ganske vist, det var jo kun noget midlertidigt, ganske vist, de havde ingen direkte Myndighed, de kunde adspørges og ikke mere, men de vare der, og det var straks det kirkelige Udvalgs Medlemmer klart, at man kunde ikke begynde Arbejdet i Udvalget uden at tage Hensyn til, at vi nu en Gang havde faaet disse Menighedsraad, og at de selv vare valgte i Kraft af, at de eksisterede. Hvad var i Virkeligheden det, der var sket? Man havde faaet det brede demokratiske Princip listet ind i den danske Folkekirke. Da Sagen saa ogsaa kom til Behandling indenfor Landstingets Højre, gav man fra den Side Forslaget sin Tilslutning, men det var, fordi man samtidig med Menighedsraadene fik det kirkelige Udvalg, det var, fordi Loven om Menighedsraadene kun var midlertidig, og det var, fordi Lovforslaget meget tydeligt stillede i Udsigt, at der skulde fremkomme en virkelig Kirkeforfatning. Det var altsaa blot en Begyndelse til en Kirkeforfatning, saaledes maatte det opfattes. Der stod i § 25: „Denne Lovs Gyldighed vedvarer, indtil en Lov om Folkekirkens Forfatning er udkommen, dog

ikke ud over den 1. Januar 1910.” Vil man ret lægge Mærke til Ordlyden, synes det endda at fremgaa deraf, at man har tænkt sig Muligheden af, at Folkekirkens Forfatning kunde være udkommen inden den 1. Januar 1910, det ligger i Virkeligheden i Ordlyden. Og det var under disse Forudsætninger, at man fra den Side, jeg nævnedes, gav Loven sin Tilslutning og stemte for den. Men nu ser det jo ganske anderledes ud, nu fremlægges der Lovforslag om permanente, blivende Menighedsraad, og Tanken om Kirkeraadet og om en Kirkeforfatning er helt udeladt. Og der er foretaget en yderligere Demokratisering ved Hjælp af Kirkemøder og Kirkenævn, valgte paa ganske ukirkelig Basis. Jeg ved jo saare vel, at vor Tids store Afgudsbillede er det brede demokratiske Princip; det er det, der søges gjort gældende i alle de forskellige Samfundsspørgsmaal, i det sociale som i det politiske Liv. Men man kunde dog med nogen Føje have antaget, at den danske Folkekirke maatte faa Lov til at indtage en Særstilling overfor dette Princip, at ikke ogsaa den absolut skulde drages ind under det. Men nej, ogsaa den skal lægges paa den store Prokrustesseng og tildannes efter Tyrannens Forgodtbefindende, og der skal tages saa lidt Hensyn som muligt til, hvad man kan kalde kirkeligt forsvarligt, end sige da til, hvad der er kristeligt, aandeligt forsvarligt.

Der er dem, der ønske en Adskillelse af Stat og Kirke for at gøre Staten religionsløs. Men Forholdet er jo det, at vi have den Dag i Dag en Paragraf i vor Grundlov, — endda paa en meget fremskudt Plads, der viser, hvor vigtig Sagen er — Grundlovens § 3. Efter at der i de to første Paragraffer er talt om Arvefølgen og Regeringsformen og om Magtfordelingen mellem de forskellige Statsfaktorer, omtaler § 3 Folkekirken med de bekendte Ord: „Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.“ Det synes med disse Ord at være klart udtalt som Folkets Villie, ikke blot, at den danske Stat skal være en Stat, der taaler og huser Kirken indenfor sine Grænser, men ogsaa, at den danske Stat som saadan skal være en kristen Stat, endvidere, at den evangelisk-lutherske Kirke skal være det danske Folks Folkekirke, og endelig, at der paahviler Staten en Pligt til at understøtte denne Kirke. Og dersom man vil adspørge, ikke Enkeltmand, ikke Dele af Folket, men Folket i dets Helhed den Dag i Dag, saa er der for mig ikke Tvivl om, at Folket som saadant den Dag